

Iceland _____
Liechtenstein **Active**
Norway **citizens fund**

UNIVERZALNO DOSTUPNE TEMELJNE SOCIJALNE USLUGE U HRVATSKOJ

Zagreb, 2023.

ZA ŠTO SE ZALAŽEMO?

Zalažemo se za društvo u kojemu će svaki građanin koji se nađe u ranjivom položaju imati zajamčeni pristup kvalitetnim i dostupnim socijalnim uslugama u svom okruženju neovisno o tomu u kojem dijelu Republike Hrvatske živi.

ZAŠTO JE TO VAŽNO?

Socijalne usluge su onaj stup socijalne skrbi koji je višestruko važan za naše sugrađane kada se nađu u ranjivom položaju jer:

- *poboljšavaju kvalitetu života*
- *pomažu u očuvanju i unapređenju tjelesnog i mentalnog zdravlja*
- *osiguravaju uključenost i kvalitetan život u zajednici*
- *pomažu izgradnji društvene solidarnosti i etabliraju Hrvatsku kao socijalnu državu u punom smislu*

Univerzalno dostupne temeljne socijalne usluge u skladu su sa nacionalnim i međunarodnim pravnim okvirom:

- Ustavom Republike Hrvatske
- Europskom socijalnom poveljom
- Europskim stupom socijalnih prava
- Održivim ciljevima razvoja UN-a
- Zakonom o socijalnoj skrbi i drugim aktima...

Barem 15% naših sugrađana/ki treba temeljne socijalne usluge

Socijalne usluge potrebne su svim onim građanima i građankama u Republici Hrvatskoj koji se zbog različitih osobnih i društvenih okolnosti nađu u ranjivom položaju.

- DJECI** s teškoćama u razvoju, u siromaštvu, bez odgovarajuće roditeljske skrbi
- MLADIMA** s problemima u ponašanju, koji žive izvan vlastite obitelji, s ugroženim mentalnim zdravljem
- OBITELJIMA** suočenima s brojnim izazovima roditeljstva, s teškoćama u obiteljskim odnosima, žrtvama nasilja u obitelji
- OSOBAMA S INVALIDITETOM** kojima je potrebna podrška u očuvanju zdravlja, obiteljskom životu i vođenju kućanstva, zapošljavanju, socijalnom uključivanju
- OSOBAMA S TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA** u zaštiti mentalnog zdravlja, socijalnom uključivanju s osobitim naglaskom na osobe s duševnim smetnjama
- GRAĐANIMA U SIROMAŠTVU** radi podrške u osiguravanju osnovnih potreba, obrazovanju, zapošljavanju i sprječavanju međugeneracijskog prijenosa siromaštva
- IZBJEGLICAMA I PRIPADNICIMA NACIONALNIH MANJINA** radi uključivanja u zajednicu, obrazovanja i zapošljavanja
- STARIJIM OSOBAMA** koje se suočavaju s funkcionalnim ograničenjima, psihološkim i obiteljskim teškoćama, kao i formalnim i neformalnim njegovateljima

KOJE SOCIJALNE USLUGE?

UZ STRUČNE KONZULTACIJE SA OKO 250 STRUČNJAKA KOJI PRUŽAJU SOCIJALNE USLUGE TE KORISTEĆI ZNANSTVENU METODOLOGIJU UKUPNO JE SISTEMATIZIRANO 130 SOCIJALNIH USLUGA ZA 8 KORISNIČKIH SKUPINA

KOJE SU TO TEMELJNE SOCIJALNE USLUGE KOJE TREBA OSIGURATI SVIMA U POTREBI?

I. USLUGE SMJEŠTAJA IZVAN VLASTITOG DOMA:

udomiteljstvo, organizirano stanovanje, odnosno stanovanje uz podršku, privremeni ili povremeni smještaj u zajednici te smještaj u kriznim situacijama za različite korisničke skupine, prihvatilište/prenočište za osobe u beskućništvu, stacionarna palijativna skrb te sigurna kuća za žrtve obiteljskog nasilja

II. USLUGE U ZAJEDNICI ZA UKLJUČIVANJE U OBRAZOVANJE, ZAPOŠLJAVANJE I ŽIVOT ZAJEDNICE:

boravak za različite skupine korisnika, socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu u riziku, usluge strukturiranog provođenja slobodnog vremena za starije osobe, mlade te osobe s teškoćama mentalnog zdravlja, besplatna pravna pomoć, usluge pomoći i podrške u obrazovanju i zapošljavanju za građane u siromaštvu, posebno za djecu i mlade, žrtve obiteljskog nasilja, osobe s invaliditetom te osobe s teškoćama mentalnog zdravlja, međusektorska pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja djece s teškoćama u razvoju, međusektorski programi rane prevencije siromaštva te edukacije i supervizija stručnjaka za rad s osobama različitog etničkog/kulturnog porijekla

III. USLUGE PSIHO-SOCIJALNOG OSNAŽIVANJA KORISNIKA:

psihosocijalno savjetovanje, multidisciplinarna psihosocijalna podrška, mentorstvo, grupe podrške i terapijske grupe, vođenje slučaja (case management), specifične terapijske usluge (logopedska terapija, radna terapija, individualni socio-pedagoški rad, rana razvojna podrška) te preventivni programi za mlade, uključujući mlade s problemom ovisnosti, osobe s teškoćama mentalnog zdravlja te roditelje iz obitelji u riziku

IV. USLUGE ASISTENCIJE ZA FUNKCIONIRANJE U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU I POMOĆ U DOMU KORISNIKA:

pomoć i podrška u kući, njega i palijativna skrb u kući za starije osobe i osobe s invaliditetom, uključujući i radi odmora od skrbi primarnog njegovatelja; usluge asistencije i posredovanja u prevladavanju komunikacijskih teškoća, poput osobnih i radnih asistenata te komunikacijskih posrednika za osobe s invaliditetom ili osobe koje ne govore hrvatski jezik; servisi u zajednici za prevladavanje funkcionalnih teškoća i podmirenje osnovnih potreba građana, poput specijaliziranog i prilagođenog prijevoza, usluge osiguravanja prehrane i osnovnih potrepština za građane u siromaštvu te usluge podrške i/ili informiranja na daljinu (pr. dojavni sustavi za starije osobe i osobe s invaliditetom i SOS telefoni)

A KAKVO JE TRENUTNO STANJE PO PITANJU DOSTUPNOSTI SOCIJALNIH USLUGA?

- U Republici Hrvatskoj postoje i dalje značajne nejednakosti u pristupu socijalnim uslugama.
- Socijalne usluge će biti dostupnije građanima i građankama koji žive u urbanim, razvijenijim općinama i gradovima te općinama i gradovima s više stanovnika.
- Nejednakosti su i sektorske pa socijalne usluge nisu jednako razvijene za sve ranjive skupine, a nerijetko korisnici ne mogu birati između više dostupnih usluga.
- Socijalne usluge razvijaju se fragmentirano (točkasto ili jedna po jedna), a ne dovoljno sustavno.
- U razvoju socijalnih usluga uočava se značajan nedostatak međusektorske suradnje, koordinacije pružatelja socijalnih usluga te nedostatak povezanosti lokalne, regionalne i središnje državne razine upravljanja.
- No, istovremeno sve se više ulaže u razvoj socijalnih usluga, stručna i opća javnost sve više naglašava njihovu važnost, a donošenjem strateških dokumenata pokazuje se sve veća politička volja u prilog socijalnim uslugama.

GDJE SMO SADA?

KAKO SE MOŽE OSTVARITI UNIVERZALNA DOSTUPNOST TEMELJNIH SOCIJALNIH USLUGA?

ČETIRI TEMELJNA NAČELA

I.

SOCIJALNE USLUGE U ZAKONU O SOCIJALNOJ SKRBI TREBA DEFINIRATI KAO PRAVO KORISNIKA KOJI SE SUOČAVA S ODREĐENIM RIZICIMA

II.

DOSTUPNOST SOCIJALNIH USLUGA TREBA BITI TEMELJ USTROJSTVA SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI, A NE KRAJNI CILJ

III.

REGIONALNO SOCIJALNO PLANIRANJE TREBA BITI INSTRUMENT PRAĆENJA DOSTUPNOSTI SOCIJALNIH USLUGA TE POVEZIVANJA S NACIONALNOM RAZINOM RADI RAZVOJA MREŽE SOCIJALNIH USLUGA

IV.

CJELOVITI RAZVOJ SOCIJALNIH USLUGA TREBA BITI TEMELJEN NA SUSTAVU KOJI OMOGUĆUJE VERTIKALNU INTEGRACIJU (između lokalne, subregionalne, regionalne i nacionalne razine) I HORIZONTALNU INTEGRACIJU (između različitih sektora koji uključuju socijalnu skrb, zdravstvo, obrazovanje, pravosuđe, sport i kulturu, civilno društvo i drugo)

INOVATIVNI PRISTUPI KOJI ĆE OMOGUĆITI DOSTUPNIJE SOCIJALNE USLUGE U ZAJEDNICI

- Određene socijalne usluge treba razvijati na regionalnoj, a određene na lokalnoj razini i one se međusobno razlikuju. No, važno je razvijati značajnu grupu socijalnih usluga na razini funkcionalno povezanih općina i gradova (klaster).
- Socijalne usluge treba na različite načine učiniti dostupnijima korisnicima. To uključuje njihovo pružanje u namjenskim prostorima, ali i u dislociranim prostorima, opremljenim vozilima, u domu korisnika ili na daljinu posredstvom tehnologije.
- Za osiguravanje socijalnih usluga pažljivo i pametno treba koristiti dostupne resurse koji postoje u zajednici. U rad osim profesionalaca, važno je uključiti i para-profesionalce, druge pomagače, stručnjake različitih profila pa i volontere.
- Kako bi socijalne usluge bile kvalitetne, potrebno je konstantno ulagati u ljude koji ih pružaju te osnaživati njihove kapacitete.

PUBLIKACIJE

UNIVERZALNO DOSTUPNE TEMELJNE SOCIJALNE USLUGE
DOSTUPNOST SOCIJALNIH USLUGA

<https://rctzg.hr/publikacije/>

APLIKACIJE

ZA PROCJENU RESURSA ZA PRUŽANJE SOCIJALNIH USLUGA
ZA PROCJENU STANDARDA KVALITETE

<https://univerzalnadostupnost.rctzg.hr/>

UKLJUČITE SE U ZAGOVARAČKU MREŽU

“ZAJEDNICE UKLJUČUJU: Inicijativa za univerzalno dostupne temeljne socijalne usluge u zajednici”

Projekt **ZAJEDNICE UKLJUČUJU** - Inicijativa za univerzalno dostupne temeljne socijalne usluge u zajednici je financiran iz Programa Fonda za aktivno građanstvo u Hrvatskoj, kroz financijske mehanizme EGP-a i Kraljevine Norveške, u iznosu od 149.157 €.

Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.
Projekt sufinancira Grad Zagreb.

Objavljanje ove brošure omogućeno je financijskom podrškom Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP i Norveških grantova.

Sadržaj ove brošure isključiva je odgovornost autora i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda. Stajališta izražena u ovoj brošuri isključiva su odgovornost autora i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske i Grada Zagreba.